

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гургана Николова Дешева- Член на Научно Жури,
назначено със заповед № НП-07-27/22.06.2018 г. от председателя на ССА

Относно: Провеждане на процедура по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление – б.1. „Растениевъдство“ по научната специалност „Селекция и семенпроизводство на културните растения“, ш. 04.01.05, ДВ бр.36/27.04.2018 г. обявен от ИРГР- гр.Садово

Представяне на кандидата за участие в конкурса

В обявеният конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление – б.1. „Растениевъдство“ по научната специалност „Селекция и семенпроизводство на културните растения“, ш. 04.01.05, участва един кандидат - гл. ас. д-р Свилена Асенова Тошева. Документацията по конкурса е изготвена според изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ССА за неговото приложение.

Свилена Асенова Тошева е родена на 28.03.1972 г. в гр. Белоградчик, обл. Монтана. През 1995 г. завършва Висш Селскостопански Институт – гр. Пловдив, специалност „Лозаро-градинарство“, степен магистър. В периода 1996-1999 г. е редовен докторант по научната специалност „Селекция и семенпроизводство на културните растения“, ш. 04.01.05, към ИРГР – гр. Садово. През 2000 г. защитава дисертация за получаване на образователна и научна степен доктор на тема: „Проучване на интродуцирани сортове ориз с оглед целите на селекцията и производството в България“. От 01.04.2001 г. е назначена в ИРГР - гр. Садово на длъжност н.с. II степен д-р с работно място IV-та секция „Ориз“, променено по-късно, съответно в гл. ас. д-р в отдел „Селекционно-генетичен“. Научните интереси на гл. ас. д-р Свилена Тошева са в областта на селекцията и сортоподдържането на ориз.

Научна продукция във връзка с процедурата за академичната длъжност „доцент“

В конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Свилена А. Тошева участва с обща продукция от 55 труда групирани както следва:

-Публикации, свързани с докторската дисертация- 14 бр., които не подлежат на разглеждане;

-Публикации с импакт фактор- 1 бр.;

-Публикации в реферирани и индексирани списания и научни издания- 11 бр.;

-Доклади публикувани в сборници от международни научни форуми – 8 бр.;

-Доклади публикувани в сборници от национални форуми и научни статии в нереперирани списания- 7 бр.;

-Научно-популярни публикации -14 бр., от които 1 бр. ръководство, 2 бр. научно-популярни книги и 11 бр. научно-популярни статии.

За изготвяне на становището подлежат на анализ 27 броя научни публикации и 1 брой ръководство. Личното участие на гл. ас. д-р Свилена Тошева в тях се илюстрира с факта, че е самостоятелен автор на 2 публикации, в 11 е първи автор, в 10 е втори и в 5 е трети автор. От посочените публикации 5 са на английски език. Публикациите в съавторство показват уменията и да работи в екип като признат и доказан учен.

Общият брой и качеството на публикациите отговарят на ППЗРАСРБ за ССА.

Справка за цитирания

Гл. ас. д-р Свилена Тошева е представила 20 цитата, от които в списание с импакт фактор- 2 бр., в международни издания- 3 бр., в наши реферирани научни списания – 8 бр. и в дисертационни трудове-7 бр.

От представените от кандидатката 20 цитата не приемам цитатите с номера: 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 13, които се явяват като автоцитати. Независимо от това гл. ас. д-р Тошева покрива минимума от 12 цитата съгласно ППЗРАСРБ за ССА.

Научноизследователска дейност

Научноизследователската дейност на кандидатката е насочена към разширяване на генетичното разнообразие при ориза и създаване на нови сортове, устойчиви на биотичен и абиотичен стрес. Има проучвания върху стопански, технологични и биохимични качества от наша и чужда зародишна плазма, както и върху ефективността на химични средства за контрол на гъбни патогени.

В периода на научната си кариера в ИРГР- гр. Садово Свилена Тошева участва в разработването на общо 12 проекти, от които 10 планови проекти към ССА и 2 финансирани от МОН. Ръководител е на три от проектите към ССА.

Научно-приложна, образователна и експертна дейности

Д-р Свилена Тошева има отпечатани 2 научно-популярни книги и 11 научно-популярни статии. Статиите са отпечатани в Тракийски вести, Агро свят, Агро вестник и Практично земеделие като по-голяма част, от тях са насочени за консултиране на земеделските производители на ориз.

Д-р Тошева е съавтор на три сорта ориз- Мизия (Сертификат №10593/30.11.2004 на Патентно Ведомство), Дунав (Сертификат №10594/30.11.2004 на Патентно Ведомство) и Аваля (Сертификат №10859/26.02.2010 на Патентно Ведомство). Има издадено свидетелство (№32/27.06.2017) от Постоянната комисия по иновации и технологии на ССА за разработено методично ръководство на тема: „Възможности за използване на хетерозисната селекция при самоопрашващите се култури фъстъци (*Arachis hipogaeae* L.), сусам (*Sesamum indicum* L.)и ориз (*Oryza sativa* L.).

Със Заповед №25/21.06.2017 г. на Декана на Факултет по Растителна Защита и Агроекология към АУ-гр. Пловдив е определена за научен ръководител на дипломна работа на тема: „Установяване на реакцията на сортове ориз към оризовата нематода“.

В резултат на доказаният и висок професионализъм гл. ас. д-р Тошева е поканена и е рецензирала 2 научни статии в авторитетното и международно признато списание *Bulgaria Journal of Agricultural Science*. През 2017 г. е член на организационният комитет на Юбилейната научна конференция с международно участие „135 години Земеделска наука в Садово и 40 години Институт по Растителни Генетични Ресурси“.

Научни изяви

Кандидатката в конкурса е участвала в 5 международни и 9 национални форуми.

Членство в научни групи и организации

Гл. ас. д-р Свилена Тошева е член на Научно-технически съюз- гр. Пловдив от 2007 г., а от 2015 г. е член на EUCARPIA.

Авторска справка за приносите

Приемам авторската справка за приносите на кандидатката, която отразява обективно основните резултати от научноизследователската и работа. В справката са

формулирани 8 научни приноса с оригинален характер, 3 научни приноса с потвърдителен характер и 17 научни приноса с приложен характер. Оценявам високо следните научни приноси:

Приноси с оригинален характер:

-Намерени са селекционни и агротехнически решения, които дават възможност за намаляване обема на необходимото количество вода при отглеждане на ориза в България и повишаване ефективността при нейното оползотворяване;

-За първи път в България подробно е проучена възможността за използване на хетерозисната селекция при самоопрашващите се култури фъстъци (*Arachis hipogae* L.), сусам (*Sesamum indicum* L.) и ориз (*Oryza sativa* L.).

Приноси с приложен характер:

-Установено е, че сорт „Авалия“ успешно съчетава висока продуктивност, добри качества на зърното с устойчивост на полягане и гъбни патогени. Не се нуждае от високи норми на торене.

- Установено е, че сорт „ЛМ-БП“ има необходимите данни за отглеждане при интензивни условия. Ценното качество на сорта е, че нарастването на добива е в корелационна зависимост с качеството на продукцията.

-Идентифицирани са сортове носители на висока устойчивост спрямо семепреносимите гъбни патогени от род *Fusarium* – ЛМ-БП, Кармен, Луна, Гала, Балдо. Сорт Мизия, селекция на ИРГР-Садово проявява комплексна реакция към пет изолата на фитопатогена. Той е най- устойчив и при условията на естествено нападение.

-Проучена е потребността от използване на калиев тор на фона на прилагането на нарастващи норми азотно-фосфорно торене при ориза. Установено е въздействието на калиевото торене върху някои физически, биологически и икономически показатели на производството.

Забележки и препоръки

Нямам.

Заклучение

Представената научноизследователска, научно-приложна и публикационна дейност напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ съгласно ЗРАСРБ и правилника на ССА за неговото приложение.

За високата стойност на съвкупната научна продукция на д-р Свилен Асенова Тошева давам положителна оценка. Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а на ОНС към ИРГР-Садово, ИТТИ-Марково и ИРЕМЕК-Казанлък да избере гл. ас. д-р Свилен Асенова Тошева за „Доцент“ в професионално направление – 6.1. „Растениевъдство“ по научната специалност „Селекция и семенпроизводство на културните растения“, ш. 04.01.05.

Дата:.....*20.08.2018*
Гр. Садово

Изготвил становището:.....
/доц. д-р Гергерина Дешева/